RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

JEUDI 16 AOUT 1923 — SAMEDI 18 AOUT 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE 11E 1256

HANOI

Một năm	6$ 00	6$ 50	6$ 80	6$ 80	6$ 80	12$ 00
Chín tháng	»	4. 50	5. 00	5. 00	5. 00	»
Sáu tháng	3. 00	3. 25	3. 40	3. 40	3. 40	6. 00
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 90	1. 90	1. 95	3. 00
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 65	0. 65	0. 65	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Publication : S. E. NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-KHÔI-LANG
Administrateur-Gérant : NGUYỄN-TA-LAI

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . 0$ 20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$ 12 le c/m
Réclame dans la 3e page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
Gros traité à forfait pour les contrats importants.

Người Mường

Tiếng Mường nghĩa là gì? — Gốc tích người Mường? — Người Mường có ở đâu?

Cái lòng tự-ái, tự-phụ dễ đâu đến nỗi thế! Người Tàu tự tôn mình làm Trung-quốc mà coi tất cả các nước ngoài là phiên thuộc, man-di. Người Nam cũng tự lấy mình làm văn-hiến mà khinh bạc nhiều dân-tộc khác ở chung quanh như người Thổ, người Nùng, người Mán, người Mường tưởng không còn có cái địa-vị nào nữa.

Nếu đối với người Nam ta, xưa nay đã quen đi, thì chẳng biết Mường bao giờ, bỗ cứ nghe đến Mường, nói đến Mường, cũng yên trí ngay rằng Mường là ngu-si, mù-mịt. Mường là xấu xa, mọi rợ, không còn một chút gì gọi được giống như mình để coi làm bằng-cặng.

Nhưng xét kỹ nguyên-ủy, tiếng *Mường* thực có cái nghĩa sâu xa khác. Tiếng *Mường* chỉ một làng, một chòm dân ở. Mỗi làng hiện có một tên đặt theo chữ Tàu sau này, nhưng làng nào vốn cũng lại sẵn có một tên tục tự bao giờ mà gọi là Mường gì đó. Như làng Trung-hoàng vốn gọi là *Mường Vang*, làng Lỗ-sơn vốn gọi là *Mường Trở*, *Mường Bi* tức là Thạch-bi, *Mường Bôi* tức là Kim-bôi, vân vân.... chẳng khác nào như dưới Trung-châu ta, làng Hoạch-trạch vốn gọi là làng *Vạc*, làng Bạch-mai, Mường-mai, Trương-mai vốn cũng gọi là làng *Mơ*. làng *Bới* tức là làng Hải-yến, làng *Mọc* tức là gồm cả Khương-đình, Hạ-đình, Chính-kinh, Cự-lộc..... vậy. Thế mới hay tất cả anh em mình ở rải Á đông này ai cũng vốn có thân-danh, nhưng ai cũng phải mượn đến chữ Tàu để làm cái áo phủ qua bên ngoài mà hóa nên Tàu vậy.

Lại theo như cổ sử chữ Tây (1), thì tiếng *Mường* cũng chỉ một xứ, một khu đất như *Mường Hom*, *Mường Khuông* ở Lạc-kay, *Mường Kim*, *Mường Khoa* ở Yên-bái.... Người Tây lại dùng tiếng *Châu Mường* để chỉ người đứng chủ trương một dân tộc, một địa hạt, còn chính ở đất Mường người ta vẫn gọi ông Lang là *ông Mường*. Rất lại tiếng *Mường* không phải là khinh bỉ, đối với thổ nhân, tiếng ấy rất trọng, vừa chỉ *đất* vừa chỉ *dân* lại vừa chỉ cả *quan* nữa.

Người Mường thuộc về nòi giống nào? — Cái vấn-đề ấy, xưa nay đã nhiều người muốn biện-bạch cho ra, nhưng dễ thường cũng chưa ai giải quyết được rõ hẳn nên mành mối: môn học về nhân-chủng có khi còn bỡ ngỡ như chim chích vào rừng.

Người thì cho rằng Mường thuộc về giống Tày nghĩa là giống người ở Ai-lao, Xiêm-la và nhiều tỉnh trên mạn ngược Bắc-kỳ mà ta thường gọi quan là người Thổ. Vì xét ra cách ăn, cách ở, phong-tục của người Mường cũng gần tương tự như người Tày, người Thổ.

Người thì cho rằng Mường là cùng một họ với người Nam ta, vì tiếng nói của người Nam với của người Mường có phần cũng na ná như nhau không sai lạ gì mấy.

Còn chính người *Mường*, cứ hỏi ra, thì lúc họ cho họ vốn là thổ-nhân có cơ-nghiệp đặc-biệt không phụ-thuộc vào dân-tộc nào cả và chỗ xuất sở nên họ, họ còn thờ phụng ông thầy-lỗ ở đấy chính là làng Thạch-bi ở tại châu Lạc-sơn. — Khi họ lại tự sáp-nhập họ vào Tam thập lục châu, thuộc về tỉnh là: Điêu, Xa, Cầm, Hà, Ma, Bằng, Deăn, Phùng, Cao, thực không còn lấy gì để phân-biệt họ với người Thổ, người Nùng, người Mán, người Xá nữa. — Lúc họ lại tự xưng họ chính là dân nước Nam tự bốn nghìn hơn năm trăm năm về trước, nói giống đời Hồng-bàng, con cháu vua Hùng-vương, bao nhiêu qui-sẽ, chế-độ của họ hiện chẳng có phần như nhẵc lại cái thời-đại tối cổ, là cái thời-đại những bậc người nước Nam (1) xưa nay vẫn công-nhận làm tổ tiên trong lịch-sử là gì? — Khi họ lại lui cái gốc tích của họ xuống ngót hai nghìn năm, lục gia-phả ra mà chứng kiến họ là giòng giõi nhà Đinh, bây giờ ở đất Mường họ Đinh chẳng còn thịnh vượng là gì? Và xưa kia vua Đinh Tiên-Hoàng (2 chẳng đóng đô ở Hoa-lư hiện nay thuộc về huyện Gia-viễn gần phủ Nho-quan, mà ở phủ Nho-quan hiện nay chẳng có Mường là gì?...

Đây ta xem, cổ lễ người Mường thực là phản văn, không lấy chi làm chắc-định. Cứ như mắt chúng tôi coi, thì chúng tôi thấy người Mường thực không khác gì người Nam cho mấy. Chúng tôi không nói đến tính-thần, trí-tuệ làm gì vội. Chúng tôi chỉ biết thân thể, mặt mũi người Mường quả là giống người Nam như một. Chỉ khác rằng, bởi họ ở những nơi rừng xanh núi đỏ, khí khu tịch mịch, cho nên bề ngoài trông họ có phần hơi ngây ngô, vụng về, nhưng thực là vạm vỡ, khỏe mạnh, tầm vóc cũng đã, cái ngực nở nang, hai bàn chân to lớn, tưởng như đi chạy rất nhanh và làm ăn rất khỏe. Xét về một mặt này, là một dung nhan, thân thể và mặt các chế-độ cũng tiếng nói, thì chúng tôi lấm khi tự hỏi người Mường đó họ mọi thực là người Nam-cổ, bị các dân tộc khỏe hơn cứ giồn mãi về đất rừng núi chăng? — Còn chính người Nam bây giờ, ai cũng biết là chịu cái ảnh-hưởng của Tàu rất nhiều, nhưng ai dám chắc là còn được bản nguyên vẹn không từng đã pha với ít nhiều máu Tàu rồi? Còn nước-thuyết người Mường là thổ-nhân, thì quyết thổ nhân lấy cũng không còn giữ được nguyên tính, họ đã có phần đồng-hóa với người Thổ, họ lại có phần nhờ người Nam khai-hóa cho từ bao giờ. Người Mường hiện nay ra chiều vẫn muốn bắt chước người Nam, cái gì gọi là sang-trọng ở đất Mường chính là mượn chép ở đất Nam vậy.

Người Mường bây giờ hiện có ở những đâu? Trong Trung-kỳ thì người Mường ở tỉnh Thanh-hóa, tỉnh Nghệ-an, và một đôi làng tỉnh Quảng-bình. — Ở Bắc-kỳ thì người Mường có ở tỉnh Hà-đông (phủ *Mỹ-đức*, huyện Chương-mỹ) — tỉnh Hà-nam (châu Lạc-thủy), tỉnh Ninh-bình (phủ Nho-quan), tỉnh Sơn-tây (huyện Bất-bạt, huyện Tùng-thiện), tỉnh Phú-thọ (châu Thanh-sơn (Đồn vàng), châu Yên-lập) và cả một tỉnh Hòa-bình có thể coi như điểm trung-tâm của toàn địa hạt Mường được. Cứ kể ra như thế và giờ địa-đồ xem qua, thì các khu vực của người Mường chiếm cứ thực không phải là nhỏ, và có phần liên-lạc với nhau, tưởng như người Mường tuy phải trục phải giồn nhưng vẫn biết quấy quần đâm họp lấy nhau, họp thành một toàn khối rất chắc chắn, rất bền lâu trên mặt đất Việt-Nam nhà ta. Chúng tôi chỉ có dịp được xúc-tiếp qua với người Mường ở Phú-thọ, ở Ninh-bình, và ở Hòa-bình mà thôi.

N. Ô. N.

(1) Lại còn nếu bảo cái tiếng ở nói Cổ-tích (phủ Lâm-thao) bây giờ thực là tiếng vua Hùng-vương tinh mấy? thì tự đấy vẫn đến bốn vàng (châu Thanh-sơn) là nơi đã có dân *Mường* trông cũng không ra gì cho lắm, Thanh-sơn (Hưng-hóa và Lâm-thao) cũng là ở trong một địa-hạt tỉnh Phú-thọ cả. Lại một điều: Người Mường đâu đã tán đời hiện đọc Thánh-Tản rất nhiều, mà đức Thánh Tản tức là Sơn-tinh người chủ động trong truyện cổ-tích *Sơn-tinh với Thủy-tinh* đã về vào dưới các vua Hùng-vương.

(2) Có người họ phân tách-bạch rằng: chỉ Mường ở Hòa-bình-Phú-thọ-Sơn-tây thuộc về Đinh-bang Lang — Chỉ ở về Thanh-hóa thuộc về Đinh Tiên-hoàng Phá-đế — Chỉ ở về Bắt-bạng thuộc về Đinh-văn-Tê. Chúng tôi không chắc rõ làm sao về chúng tôi dám bắt lại Bắt-bạng người *Mường* ở về địa hạt nào và sao lại ăn về chi Đinh-văn-Tê?

(1) Ta xưa nay học địa-dư sách Pháp, thường có học là *Thái*. Không được đúng. Người Pháp viết *Thai* nhưng đối với họ, chữ *h* câm, nên tuy viết thế mà vẫn đọc là *Tai*. Chính tiếng là *Tày* như *Cần Tày* (người Tày, người Thổ) *Chẳng tày*, nói tiếng *Tày*, tiếng thổ.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 16 Août 1923

Cái nạn cỏ cây nước ở Triều-tiên

Tin Séoul. — Ở Triều-tiên đồ cây nước, đổ mất 100 cái nhà và chết một nghìn người.

Bác đầu bột-tinh

Thăng độ tam hạng: MM. Gueede, Simon, Charles.

Thăng độ tứ hạng: MM. Bédat, Berthet, Bogaert, Delignon Duening, Ferrant, Fontaine, Launay, Bosc, Candellier, Fayeidemontjcie.

Thăng độ ngũ hạng: MM. Bec, Borysewicz, Bourin, Bouvier, Cardot, Colin, Coquevel, Cezeux, Delaval, Dave, Dupuy, Eckert, Entrope, Frassato, Freypet, Gannay, Gazano Giradolle, Jay-ux Labasie, Lacaze, Lemarilavo, Molinari, Demontbrial, Morize, Perpignani, Picquenard, Pochin, Wermes, Lafopian de Goth, Lesterlin, Lachal, Céro, Mauriau, Mus, Chassaing, Delamarre, Bê-hên-Thinh, Blanchard, Dupont, Grammont, Mazel.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux. ngày 17 Août 1923

Việc rối loạn ở nước Đức đã đỡ

Các báo Berlin nói rằng thợ thuyền về đã đình-công mưu đình công không xong, giá thực phẩm đã hạ được ít nhiều, và các nhà ngân-hàng nước Đức có ý muốn giữ gìn cái thị giá tiền mark ít lâu.

Cái hiệu-lịnh tài-chính nước Đức

Về việc tài-chính báo *Le Temps* có nói: trong mấy nỗi khủng-hoảng ngày nay có hai cái vấn-đề cần phải giải quyết. Một vấn-đề tài-chính phải giải quyết làm sao cho ngăn ngừa được cái giá tiền tệ khỏi sụt mãi xuống, và một cái vấn đề tiền-tệ phải giải-quyết làm sao để chỉ lấy một thứ tiền tệ có giá nhất định.

Thành Duisbourg phải nộp 560 nghìn triệu marks

Thành Duisbourg phải phạt 107. 500 dollars (560 nghìn triệu marks) về việc cứ ở bóm vào chuyến xe lính Bỉ ngày 30 tháng.

Thợ thuyền đọa tật lỗ đúa sắt

Tại Daisburg, 4000 người thợ hội nghị với nhau quyết nghỉ rằng nếu bộ chỉ-nhiêm không y những lời họ thỉnh cầu họ sẽ tất nổi hai cái lò đúc sắt, và họ sẽ làm việc với các quan Pháp.

Người Đức hãy hoạt dụng-cụ

Sở tuần-cảnh nước Bỉ mới được 15 người phạm tội hãy hoạt dụng-cụ. Trong sở ấy có một nhà kiến-trúc tên là Menzel, đến khám nhà viên ấy có bắt được nhiều giấy má.

Vì bức thư của nước Anh

Báo *Times* có nói rằng nhiều người nói hai cái vì-đề bồi-khoản của nước Đức, và trái khoán của Đồng minh nên giải-quyết riêng ra mà để cho nước Pháp được biệt quyền thu trước một tỉ tiền là hai mươi sáu nghìn triệu marks or, và cái phần bồi-khoản của nước Anh thì nói nhượng cho các nước Đồng-minh.

Báo *Evening News* có nói: Nếu quan Poincaré trả lời lại một cách thân-ái, thì chắc chánh-phủ Anh cũng ưng không bận đến việc trả binh có hợp phép hay không nữa, và chánh-phủ Anh cũng lấy làm hối để nói đến cái vấn-đề ấy.

Báo *Daily Chronicle* thì chê bức thư của nước Anh cho là vụng về.

Việc nước Bảo

Tòa Đề-hình lâm-thời ở Pleyna kết án bốn viên thượng-thư trong tòa Nội-các Stambouliski phải xử tử, hai viên phải giam chung thân và bốn viên phải giam năm năm.

Quốc-vương đất Tunis

Nhân dịp lễ Nguyên-Tiêu Hồi-hột, quốc-vương Tunis có tuyên cáo lời cảm tạ về quốc-vương được trọng đãi trong cuộc Pháp-du mới rồi.

Cavite ngày 13 Août 1923

Giá bão. Tàu bị nạn

Tin Thượng-hải. — Tàu Président Jefferson giúp giá bão mắc nạn ở cửa sông Dương-tử-giang. Không tổn hại chi cả.

Kỷ-niệm quan Thống-lĩnh Harding

Tin Washington. — Viên chấp-chính sở chế tiền tệ Scobey có đặt sở tiền tệ Philadelphie chế một thứ tiền một mặt in hình quan Thống-lĩnh Harding, một mặt biên ngày sinh và ngày mất. Đồng tiền ấy giá bán 52 dollars.

Cavite, ngày 14 Août 1923

Nước Anh đối với việc trả binh

Tin Londres. — Chánh-phủ Anh công bố các thư tín của bản chánh-phủ trao đổi với Đồng-minh liệt-quốc trong tháng Juin. Chánh-phủ ấy có nhắc lại cách mình xử trí với cái vấn-đề bồi-khoản.

Lord Curzon công bố rằng việc trả binh trong bạt sông Rhin phải họp luật-pháp và trong hòa-nghị Versailles không cho phép dùng cách ấy. Ông xin đem việc ấy đệ trình một hội-đồng trọng-tài phán-đoán. Ông nói rõ ông không hiệp-đồng-tình với cái chánh-sách của nước Pháp, vì cứ như cái chánh sách ấy thì thành ra bạt sông Rhin phải trả binh mãi, không bao giờ thôi. Ông lại nói: Quốc-dân nước Anh hiệp-đồng-tình với quan Bonar Law và mong rằng nước Đức sẽ nộp số bồi-khoản cho nước Anh và cứu nước Đồng-minh hoàn lại các trái-khoán vay của nước Anh thì nước Anh sẽ có đủ tiền mà trả nợ lại nước Hoa-kỳ vậy.

THỜI TIẾT Ở NƯỚC PHÁP

Thời tiết ở nước Pháp năm nay thất thường lắm. Trong một số báo trước đã nói ngày hôm 21 Juin là ngày lạnh hơn cả Paris, bản thử biểu lúc thấp nhất là 5 · 2, lúc cao nhất là 18 · 9, độ đồng là 11 · 9, xét ra kém thời tiết độ đồng mọi năm trong ngày ấy là 5 · 2.

Này lại có tin rằng trong tháng Juillet giới lại nóng bức hơn mọi năm nhiều. Như trong ngày 12 Juillet ở Paris-Saint-Maur bản thử biểu lúc cao nhất đo được 33 · 6.

Hồi 14 giờ ngày hôm ấy trời ra một vẻ nhiều như là ở Cherbourg thì bản thử biểu đo được 21 · 4, ở Caestaret bản thử biểu lên đến 16 · 1 là cùng, còn thì ở bắc bắt các miền nước Pháp nhất là các miền về Đông-bộ đều đều bản thử biểu cũng vào khoảng 33° hay 34°.

Tại một xứ ở ôn-đới, mà bản-thử-biểu lên đến 34° đã là nóng bức lắm. Dẫn như một xứ ở nhiệt-đới như Bắc-kỳ-ta, trong ngày 12 Juillet lúc 12 giờ trưa, giới nóng nhất cũng có 33-8, lúc giới rạng nhất lại chỉ có 23 · 1, mà thôi, thì biết trong 14 ngày Juillet mới rồi bên nước Pháp khó chịu về nóng bức lắm. Ấy cũng bởi thế cho nên trong ngày 14 Juillet mới rồi bên Pháp bắt cuộc diễn-binh.

VĂN UYỂN

Chữ tình là cái chi chi

Mượn

Đố ai câu được chữ tình?
Biết bao cần, lọng, phân mình mới là.
Hay ta thả bóng trăng ngà,
Mỗi tình dan díu đâm ra sinh re.

Nói

Cỗi nhân-thế kể chi người qui tiện.
Có bình hài, sì cũng có điểm tình cảm.
Ấy mới hay tự tác có kiên-khôn.
Tình là thế, mà cần nguyên là thế.
Một chữ tình bảo-la xiết bao!
Mà hiểu, trong, tiết, ngãi mới là tình.
Nhưng không người tình hiệp tình trình.
Nào những kẻ tình sì tình ái,
Tình đã lắm mà biết dụng tình mới [phải.
Mối chung tình thế-thái những làm
Kiếp phù-sinh ta đã chen vào, [sao?
Mặt mắt thế rõ vô tình như sắt đá.
Kia những tác phong-thần người đa.
Người đa tình thường bị lả với văn [chương.
Góp nước non hoa cỏ, chỗ tình [trường.
Tình cảnh ấy những hương hương, [sắc sắc.
Nhân sinh tam vạn lục thiên nhật.
Có cương thường đản lễ vô thân.
Lạ cho một mối tơ mành.
Xui sì phủ quí, công danh vì tình.
Chữ tình giá đáng liên thành.

Trần-tiếp-Trác.

HÀI ĐÀM

Nói xỏ vợ, bị cốc đầu

Anh chàng kia bị vợ hành-hạ khổ-sở lắm. Cầm tức không làm thế nào được, chỉ rình có dịp nào nói xỏ một câu cho bỗ ghét.

Một hôm anh đương ngồi lái-hái viết trên bàn giấy, vợ hỏi:

— Làm cái gì đấy?

— Tôi đã mấy chữ để gián vào một cái biển rồi treo ở ngoài cửa nhà ta.

— Đề chữ gì, đọc nghe!

Đọc:

« Ai đến đây phải cẩn thận, trong nhà có vợ dữ! »

Vợ cốc luôn cho mấy cái vào đầu.

Soa-phong.

Khoa-học đối với đời người

(Tiếp theo)

Khoa-học đối với cách doanh-sinh của bọn lao-động. — Khoa-học là một cơ-quan tối-yếu tối-trọng đối người: ấy là-thường và kết-quả trong thế-giới hiện-thời cần khoa-học để chứng rõ ra hồi nhờ ở công-nghiệp vĩ-đại tự-tại kia, thì không còn ngờ vực gì nữa. Nhưng trong sự lợi-lợi to tát ấy, chắc đâu không có điều hại. Chắc rằng khoa-học cứu-thế, trong sự cứu-tế ấy cũng có xảy ra một vài sự thiệt-thòi; nếu bắc cân thăng-bằng, bề lợi nặng mà bên hại nhẹ thời theo bên trọng mà không kể đến bên khinh là sự thường. Tự ngày khoa-học ra rèn một cho bề-gian đến giờ, cách mưu-sinh người khéo của khó, bọn lao-động càng cần phải thiên mà bách chiết, kế tử tạo tâm. Trước kia phần vất-vả trong về xác-thịt, đến mỏ-hồi nước mắt đổi lấy mảnh vải bát gạo, dắt dẫn thân trâu ngựa, cũng đã qua ngày đoạn tháng mà đến không đến nỗi gặp cảnh đắng-cay. Giờ đây, khoa-học xuất hiện ra đời dụng pháp thần-thông mà thay nhận-lực, sức mỏ hồi nước mắt thành ra không đáo-dụng với đời. Bọn lao-động kia xưa nay chỉ biết một nghề cày sâu cuốc bẫm, gánh nhiều vác nặng, bởi kém tinh-anh trí-não nên mới chịu chào lắm tay bóp; phần kỷ xảo kém lấy đâu để gánh đua với đời mà cầu sống được. Cách mưu-sinh, dẫn-dà khoa-học với tạo-hóa hết; sức người một, sức máy mười, định sao cho nổi, theo sao cho kịp, vì nhẽ ấy nên nỗi các nước văn-minh, phải đặt về khoa-học, nhân-công càng rẻ ráng, tình cảnh bọn lao-động lại càng khốn-đốn vô-cùng. Chưa có nhà máy siêng đúc bác lò rào còn thời bỏ xách bùa đi kiếm ăn. Tôi nay công việc của bác làm hàng ngày hàng tháng, thế với sức thần kia chỉ trong chốc-nhát mà công việc lại chế-tạo kỳ xảo hơn gấp trăm gấp nghìn, một đằng vừa nhanh-chóng vừa tinh-xảo, một đằng chậm chạp lại thô lược, đem so-sánh với nhau, bên nào lợi, nhất bên hại vậy. Chẳng những thế, bọn nhà nghề xưa nay tự cha truyền con nối chỉ biết đi nhờ nghề vì bằng ngoại gia-nghiệp thì còn biết trông vào đâu nữa. Nhà nghèo lưng ngân, cửa đâu mà sắm máy móc, tiền đâu mà lập xưởng nọ bằng kia. Đã làm bằng chân tay chắc phải kém bề kỹ-xảo, nhiều công ít sao, đã hàng đông lại, công cần không đủ chi dụng; tài gì mà chẳng khốn đốn, chẳng thất-nghiệp vong-bản. Nói thôi-gì kẻ lao động cơ quanh năm ngày tháng trông về lỗ-lực, lỗ-lực kém cỏi thua thiệt, tất sự mưu sinh cũng phải thua thiệt vậy. Cùng vốn ít ỏi, có gồng nặng gánh nhọc, trèo non lận suối, mang nơi này đến bán nơi khác, mới hòng một vốn bốn lời mà nuôi thân. Ngày nay trận cạn xe đi, đường sông tận bến, sức công lưng mỏi gối kia cũng chẳng làm gì. Năm châu rất đất, bốn bể mỗi nhật; hàng hóa xứ này chuyển sang nơi khác, còn đâu đến nỗi thiếu sơn vạn thủy mà hòng cần một đồng công một nén, kẻ nông-phu làm lũ, nay gặt thuê, mai cày mướn, hễ a thảo vô bản, quanh năm cơm áo chỉ trông vào người khác. Hoặc có chắt ruộng vườn, nhưng lưng vốn đâu mà mua máy cày máy gặt, bao nhiêu phần ưu thắng đến đỗ vỡ bọn tiền-nghiệp bọc vạn cả. Ấy đại khái khoa học càng phát-đạt thì tinh thế bọn lao-dân mưu sinh lại khó khăn là thế. Xét ra bọn ấy tránh sao khỏi cái nạn đào thải về tay khoa học, khoa học mà phát đạt thì loài người tinh xảo hơn lên, lấy trí-tuệ thay lỗ-lực. Còn bọn lao-dân phần trí thì kém, cái tinh xảo cũng không, quanh đi chỉ dụng tới cái vai a thịt bắp, nhẽm con mắt trội đến gối, phỏng tình cảnh như vậy còn sống sao nổi được. Dĩ chi có kẻ ngu ngốc dẫn nỗi cây cuốc không biết, gồng gánh vụng về, phải đem thân cực qui hơn vạn-vật, mà làm những công việc để hèn hơn trâu ngựa để mưu-sinh. Trong thương-thôn còn khá, như người thành-thị lắm-tài phát đạt, nơi nào cũng lao-động bằng sức máy lực điện cả, hạng người đó tìm sao nổi phương-kế mà mưu-sinh nữa, thành ra vô nghề, sống khổ chết chẳng xong. Nên trong các nước văn-minh, thường có hạng người tự gọi là bọn khốn nạn trong xã-hội (Les misérables de la société) lọng thế, đâm ra làm điều càn-dỡ, không quản đến tính - mệnh, đến điều thương-luân bại-lý, sự đến pháp-luật, đến danh-giá. Trong sự phát-đạt của khoa-học lại còn một điều hại nữa. Những kẻ cần-lỡ nhân lợi-dụng cái thần-biện khoa-học để làm điều độc-ác. Hiện thời trong thế-giới văn-minh, hàng ngày xảy ra những chi ăn rất ghê-gớm, xuất quỷ nhập thần tìm không ra mối, nói chẳng ra cẩn. Rất lại, cái gì lợi tất phải có hại; lợi to tất có hại to đi giảm. Khoa-học tiến chẳng đời người phải tiến phải không; nhưng khôn-ngoan bao nhiêu thì cạnh tranh càng khó-khăn bấy nhiêu, cạnh-tranh mà kịch-liệt tất đường sinh-hoạt thêm khó khăn; người đời có tinh-quái mới sinh ra mưu thần chước quỷ để lường gạt, mưa hại lẫn nhau thì cách doanh sinh sẽ không khó-khăn được.

(Còn nữa) Ng.-văn-Long

Cuộc thi thơ

Của Noé-thị-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

CCCCII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nơi một nước chung.
Phố mỹ cung tường cao chót vót,
Y quan trở đậu thoảng hương xông.
Trong thêm bia kỷ nghìn thu lạc,
Ngoài cửa huyền ca bốn bể cùng,
Tự Lý gây lên nền quốc túy.
Xuân-thu nhị tế vẫn tôn sùng

Lê-thị-Giá
Làng Đông-duyên, Hà-đông

CCCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Rảo bước qua đây luống chạnh lòng.
Miếu thánh đôi đôi hương khói tỏa,
Tượng thần kiếp kiếp nét vàng phong
Thanh-danh hiển triết vang Âu Mỹ,
Đạo nghĩa luân-thường rạng Á-đông.
Thế đại dẫu rằng thay đổi mấy.
Cung tường bền vững với non sông.

CCCCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây ngành mặt trông.
Cổ-thụ xum-xê in mấy-lạc,
Thạch-bi trơ vững dấu thuần-phong
Lễ văn phỏ hóa dân Đông-Á,
Tôn tích truyền lưu đất Lạc-Hồng.
Trải mấy phong-trào Âu lẫn Á,
Nguồn văn gương đọc một mảu trong

Đoàn-khảo-Huỳnh
Thu-xã, Quảng ngãi

CCCCV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cổ-miếu ngay-ngà tự Lý công.
Đáng Tổ-vương gây nền cựu học,
Nhà Hồng-lạc nổi tiếng hoa-phong.
Cương thường ràng buộc non Nùng vững,
Đạo đức mênh-mông giải Nhị trong.
Lễ giáo đôi truyền trong sử sách,
Xuân-thu tế lự vẫn tôn-sùng.

Vũ-hân-Trọng
Thừa-phái châu Bắc-sơn, Lạng-sơn

CCCCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu là đây được cậy trông.
Đông-lỗ thánh hiền sơn tượng mới,
Tây-hồ nhật nguyệt vẻ gương trong.
Nguồn khơi đạo thống chung dòng Tứ Mạch rót thư hương tại nước Nàng.
Dẫu gặp mưa Âu và gió Mỹ,
Xuân thu nhang-khói vẫn cao nồng.

Nguyễn-ngọc-Cư
Rue de Cửa-tiền, Bắc-ninh

CCCCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ danh thơm tiếng Lạc-Hồng.
Phượng-các lâu đài in dấu cũ,
Cung tường vũ trụ vẫn tôn sùng.
Đem ngày gin giữ nền Nhân Mạnh,
Sức vọng ngưỡng-mộ tạo-hóa công.
Hỡi khách làng nho sùng đạo Khổng,
Đem lòng chiêm ngưỡng để thờ chung

CCCCVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Đệ nhất danh đề thắng-cảnh Nùng.
Cổ miếu xưa truyền Lê Thế-tổ,
Cung tường thuở trước Lý phong công
Quy mô gây dựng nền văn-miếu.
Dạy bảo nhà nho nối nghiệp Hồng.
Đạo rộng sau dày nên kính ngưỡng,
Danh thơm lưu sử thế gian trông.

Nguyễn-văn-Diễm
216, Rue du Coton, Hanoi

CCCCIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ngày nay tưởng tượng trông,
Vẻ rạng ngọc Hồng cung Thánh-Triết.
Hương đưa hồ Bạc gió nhơ-phong.
Giảng Chu gió Điểm tường cao sáng
Ngưỡ Hán xe Tần cửa rộng rong,
Phú mỹ trăm quan là thế thế,
Trải bao quốc-túy chữ đề phong.

Nam-huyền, Lê-sĩ-Cẩm
Làng Đông-duyên, Hà-đông

CCCCX

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Miếu mạo càng truyền Chí thành công,
Địa thắng Long-biên nền phú-mỹ,
Danh truyền Khổng thị đạo tôn sùng.
Nét vàng bia đá thơm in biếc,
Ngọn đuốc văn-minh sáng vẻ hồng.
Tự Lý, Trần, Lê hương khói mãi,
Đời nay nữ-sĩ cảm lòng chung.

Lý-trường, Phùng-thanh-Mạch
Làng Đông-duyên, Hà-đông

CCCCXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Mấy lớp cung tường phỏi thái-không.
Ấn trước nài Nùng vàng muốn nối,
Quanh sau dòng Nhị ngọc thêm trong.
Sao đời vật đổi chia kim cổ,
Nước Hán trời thu vẫn thấy chung.
Chơi lại văn-tinh cao sáng thế,
Phương đông rạng rỡ biết bao cùng.

Nguyễn-minh-Trạch
Việt-yên, Bình-động, Bắc-giang

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	30 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Août 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 9 f 08.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 18 Août 1923* 3 %, 56,50. — 5 %: 1915 1916 74 — 4,/ 1918 62 20 — 5%/- 1920 92.. — 6%. 1920 88.50.

Quan Toàn-quyền Merlin tại Saigon. — Ngày 16 Août quan Toàn-quyền đến thăm các đồn điền Suzannah và An-lộc, có quan đại-lý Girard ra nghênh-tiếp. Ngài đi xem khắp các vườn trồng cao-su và hỏi han các phương pháp làm cao su thế nào, cũng là cách mộ cách trả công, cách ăn ở của cu-li ra làm sao. Ngài có đến xem cả những chỗ ở của bọn phu phen.

Đoạn rồi ngài đi xem các vườn trồng rừa và thăm các xưởng làm dầu.

Khi ngài ở vườn Suzannah đi lấy làm ngợi khen mọi công cuộc lắm.

Sáng hôm qua quan Toàn-quyền có đi thăm nhà máy gạo Rouzy xem xét kỹ lưỡng từ lúc giã cho đến lúc sàng. Rồi ngài đến xem nhà máy rượu của công ti nấu rượu và nhà làm rượu bọt Lạc-Hồng.

Khi đến nhà nào thì có ông quản-lý nhà ấy ra nghênh tiếp trân trọng, ngài có cám ơn các ông và ngợi khen về cách dùng cơ-khí mới trong kỹ nghệ bản xứ.

Bán một khu đất 200 thước, ở đường số 88 và 89 (gần phố hàng Bún) gần sông, làm nhà ở cực mát, vì ba mặt đường, hay làm xưởng xẻ thì tiện lợi lắm.

Hỏi tại phố hàng Trống, số 1, Hanoi. 3656

Bắc-đẩu bội-tinh. — Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã đăng tin hai quan Toàn-quyền ta được vinh-thăng trong hàng Bắc-đẩu bội-tinh, nay xin dịch đăng bức điện tín của quan Thượng-thư thuộc-địa gửi cho quan Toàn-quyền Đông-pháp như sau này :

« Tôi lấy làm vui mừng mà thông tin cho ngài hay rằng, chiếu theo tờ tư của tôi, Chính-phủ dân quốc đã hạ dụ chỉ thăng ngài lên hàng đệ nhị đẳng Bắc-đẩu bội-tinh (Grand Officier de la Légion d'Honneur). Trong lúc ngài vừa mới trọng nhậm một xứ thuộc-địa tốt đẹp nhất của nước Pháp ta thì tôi rất lấy làm vui lòng tỏ bày tấm lòng tin chuộng của tôi đối với ngài mà Dân-quốc chính-phủ đã công-nhận những công nghiệp hiển hách của ngài xưa nay.

Tôi chắc rằng ngài lại vì thế mà trong lòng phấn khởi thêm lắm cho trọn cái chức vụ lớn lao mà tôi đã ủy thác cho ngài mà vẫn biết rằng ngài sẽ hết lòng tận trung với cái chức vụ ấy.

Ngài lại sẽ mừng rằng cùng đạo chỉ-dụ này, lại có khoản thăng quan Toàn-quyền Baudoin, là người đã giữ cái trọng-trách nay thuộc về ngài, một cách rất minh-mẫn, rất đúng dắn khiến cho ngài phải mến phục, lên tam hạng Bắc-đẩu bội-tinh (Commandeur de la Légion d'Honneur) nữa ».

Hội Quảng-hưng long. — Hôm qua hội Quảng-hưng-long đã họp đại hội-đồng bất thường để bàn việc Quản-lý mới thay ông Hoàng-kim-Hằng tạ thế.

Hội-đồng đồng thanh bầu ông Sơn-xuân-Hoan làm quản-lý, vì ông là sáng lập hội viên, và am hiểu công việc buôn bán của hội hơn hết.

Vậy khoản thứ 12 trong điều-lệ hội, nay đổi lại như sau này :

« Công việc trong hội Quảng-hưng-long do ông Sơn xuân-Hoan có « quyền quản đốc. Chỉ một mình « ông có trách-nhiệm mà thôi, vân vân.

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Max de Saint-Félix là chánh văn-phòng quan Toàn-quyền mới đi tàu *André Lebon* ở Saigon ra đã tới Hà-nội để giao-thiệp với các quan chức trong phủ Toàn-quyền.

Tin đường sá. — Đường Lạng-sơn đi Cao-bằng nay đã đi lại được rồi và từ ngày 21 trở đi, từ Cao-bằng đến Nguyên-bình cũng đi được.

— Bao nhiêu đường chung quanh Hưng-hóa bị nước nghẽn cả.

Chữa cầu Phú-nhạc. — Trong khi chữa cầu Phúc-nhạc ở Khương-thượng tỉnh Ninh-bình thì tàu thuyền cấm không được đi lại ở sông Mã chỗ đường hàng tỉnh số 10.

Giấy viết-thị Hội-chợ. — Theo ý của nhiều người gửi giấy đến hỏi, thì Hội-đồng hội-chợ đã cho in hai trăm tờ giấy viết thị Hội-chợ Hanoi năm 1923, bằng thứ giấy tốt, bắt đầu bán từ ngày thứ hai 20 Août trở đi.

Giá một cái là một đồng rưỡi.

Hỏi tại phòng Đại-lý hội-chợ (Commissariat de la Foire) 106 hàng Trống.

Lại sắp có cuộc đua xe-đạp. — Đã lâu nay không có cuộc đua xe-đạp, nay lại thấy hội-đồng báo cho những nhà dự đấu đến 6 giờ chiều 20 này họp tại trên trường đua để bàn định các khoản. Bao giờ đua thì bản-báo sẽ đăng sau.

DỊP BÁN ÍT CÓ!!!

Ô-tô hiệu CITROEN, 4 chỗ ngồi. Ai muốn mua, hỏi tại : số 18, phố hàng Bông Thợ-nhuộm, Hanoi 3652

Các bài cáo bạch — Những bài cáo bạch của các nơi thuê bản-quán đăng báo, sự thực hư thế nào đã có các nhà thuê đăng chịu trách-nhiệm, nên bài thuê đăng thế nào thì bản-quán cứ thế mà đăng, ngoài những lời đăng trong bài cáo-bạch, bản-quán không biết hơn điều gì nữa. Vậy các bạn đọc báo coi thấy các bài cáo-bạch, đôi khi có muốn hỏi han thêm điều gì, xin cứ gửi thư thẳng đến cho các nhà thuê đăng có ký tên và đề chỗ ở bài cáo-bạch, chứ đừng viết thơ hỏi bản-quán. Trừ những khi trong bài cáo-bạch có đề câu : « Hỏi tại bản-quán » là những khi các nhà cáo-bạch có nhờ bản-quán trả lời giùm, thì tiếp được thơ của các ngài, bản-quán phúc lại ngay ; ngoại giả có tiếp được thơ của các ngài, bản-quán lại phải chuyển giùm đến các nhà cáo-bạch thôi, chứ cũng không biết thế nào mà trả lời.

Bán một cái xe ô-tô « DADGE ».

Hỏi tại : Số 44, đường Félix Faure. 3654

Trường Trương-minh-Sanh. — Đến 4 Septembre nay thì khai trường. Lớp 3e và 2e Année ban Thành-chung học cũng đều học cả, trừ có năm thứ nhất thì hoãn lại đến 14 Septembre này mới học.

Năm nay có mở thêm mấy lớp dạy học-trò đi thi trường Lục-lộ, trường Thương-mại và trường Thuốc ngạch binh và cũng có thêm mấy lớp tối để dạy học-trò đi thi thư-ký các tòa Đông-Pháp và thi bằng cơ-thủy tối-nghiệp.

Vậy si có con muốn học thì xin gửi đơn đến trường mà xin.

Trường Trương-minh-Sanh
3655 lại cáo

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm vì ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi (Sông nói 314).

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người ốm, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

Vệ-sinh hay hại sinh ? — Bản quán tiếp được bài sau này :

Không thuê các chủ lữ ở trong về việc đổi thùng thì cứ phải phạt mãi, mà thuê thì bọn phu thùng rất làm bậy. Họ chẳng dọn cho đúng ngày bao giờ, chỉ thu tiền thì chóng lắm mà đúng ngày lắm. Sự bậy bạ của họ như là thùng gỗ vỡ chảy nỡ vật lênh láng ra nhà, khi thì để quá 5, 6 hôm mới đổi, khi thì trát thùng nhà nọ đem đổi cho nhà kia. Nghe đâu đã có lệ cấm dùng thùng gỗ mà sao họ cứ dùng toàn thùng gỗ mà thôi.

Một đôi khi có gửi giấy cho công-ty, thì cũng chẳng thấy ai lại dọn, chẳng biết có trong phạt phu thùng không? mà cũng chẳng lẽ cứ để bẩn thỉ mà đợi người lại dọn được, Cứ một tháng lại phải vài lần như thế. Chẳng hay những người có trách-nhiệm coi về việc này có để mắt đến không.

Ôi! cái tệ phu thùng ngày nay, thực là bằng trăm cái tệ mụ-thung ngày trước, sẽ nẫy cũng đến từa mình. Thế thì vệ-sinh chẳng thấy đâu chỉ thấy hại sinh đó thôi.

Thuông lai cảo

Người ta cần dùng một người cai thực giỏi, phải có giấy tốt, để trông nom việc giồng cà-phê.

Hỏi tại: M. O. BAIVY, 53, phố hàng Vôi, Hanoi. 3653

Ngạch báo-chí. — M. Ng. Lương. báo-chí tập-sự mới được bổ thì nay bổ tòng-sự tại sở chữa thuốc chó dại.

Một chú linh quá say. — Một người linh tập chén say ra nhà hàng Cỏ, chỗ phát vé hạng ba làm om sòm quá thì linh cảnh-sát đã báo cho nhà binh điệu về trại.

Mất cắp. — M. Ducamp tại sở Kiểm-lâm, nhà ở đường hàng Cỏ số 61, trình rằng bị mất cắp 37 p.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc-kiến
Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2095

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng cao, mà mang đến bán cho bản-hiệu sẽ lĩnh một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fouderie Tonkinoise
2659 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

VÌ CÔNG VIỆC THÔI, KHÔNG CẦN DÙNG MÀ MUỐN BÁN

Một cái xe auto « Renault », 5 chỗ ngồi, 12 mã-lực, 3 đèn điện, 4 cylindres, 4 enveloppes mới, xe vừa mới sơn và mui xe cũng mới, đồ dùng chữa xe đủ cả.

Hỏi tại :
1° M. BANG-TRINH, Bắc-ninh.
2° Số 18, phố Đồng-khánh, Hanoi, cũng được. 2650

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 305

Xét nghiệm máu mủ, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh niễn.
Bệnh đau ốc đầy, đau rốt.
Bệnh đàn bà.
Bắt được lăng ấn-sam, không phải đăng thắng-ngân. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 8 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có khi ngày giờ cho bệnh nhân đến chiều. 2660

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu Moqueuse đi Quảng-châu-loan. — Pháo thuyền *Moqueuse* đã nhổ neo chạy Bắc-hải, Hải-khẩu và Quảng châu-loan sáng hôm qua lúc 10 giờ. Tàu Ây có chở một toán lính tập và một cô đỡ đi Fort-Bayard.

Buôn người. — Có hai người con gái Annam, một người 12 và một người 14 tuổi bị mụ mìn đem bán cho một người Khách ở Hongay lấy mười đồng bạc đã bốn năm nay, trốn được về Haiphong. Chú Khách nghe đâu tận là Tiep-Sam. Sở cảnh sát đang xét.

Nước lụt. — Vì mưa nhiều quá, cho nên đường thuộc-địa số 18 lại bị ngập từ Yên-lập đến Hongay. Ở kilomètre 127, 300 tại đèo Yên-lập lún mất đến 40 thước. Cái cầu ở kilomètre 128 cũng bị ngập. Từ kilomètre 140 trở đi bị ngập nhiều.

Chết đuối. — Đêm 12 vừa rồi vì mưa to gió lớn đắm mất một cái thuyền ở bến đò Rung gần Quảng-yên và chết mất một người lái đò là Ng-văn Cháo 32 tuổi, nay người anh họ là Ng-văn-Thu đã vớt được xác ở gần Quảng-yên đưa về Haiphong.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	17 Août hồi 6 giờ	18	18 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	78.60	79.60	80.40
Yên-bay	28 28	29.75	30 53
Việt-trì	14.28	14.81	14.52
Hanoi	9.80	9.82	9.91
Vạn-yên	8.85	»	11.80
Hòa-bình	6.70	6.80	7 50
Tuyên-quang	8.47	9.04	9.70
Phú-doan	23 61	23,23	23 69
Phú Yên-bình	3.45	3.50	4.20

Trên sông Thái-bình

	17 Août hồi 6 giờ	18 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	23,53	23,72
Lim	3.80	3.60
Phả Lạng-thương	5.72	5.64
Đáp-cầu	5 62	5.57
Phả-lại	4,15	4,11

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thự độ nguyên Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 52, GIÂY NÓI SỐ 236
3615

Phòng giấy Luật-sư Pierre MOURLAN
41, Đường Carreau — Hanoi

Đăng báo theo án-văn của tòa Thượng-thẩm

Trích-lục ở bản-chính của phòng lục-sự viện Thượng-thẩm, Hanoi (Bắc-kỳ)

Tòa thứ nhất viện Thượng-thẩm Hanoi, trong phiên tòa công, ngày mồng tám Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba xử đương-tịch và tại trước công-chúng, theo về thường-luật, đã kết án như sau này :

Một bên là :
Nam-Long buôn bán, ở tại Hanoi, nhà số 33, phố hàng Điếu.

Có ra tòa và do Luật-sư X ở Hanoi cãi cho,

Một bên là :
Victor Larue làm kỹ-nghệ, chủ nhà máy rượu bọt và nước đá (Brasseries et glacières de l'Indochine)

Có ra tòa và do Luật-sư Pascalis là thư-ký của Luật-sư Mourlan ở Hanoi, cãi cho.

ÁN :
Thượng-thẩm-viện,

Đã nghe Luật-sư X cãi cho bên kháng-cáo mà trong khi kiện lại bị bên kia kháng-cáo,

Đã nghe Luật sư Pascalis cãi cho bên bị kháng-cáo mà trong khi kiện lại đứng kháng-cáo bên kia.

Đã nghe lời tổng-luận của quan phó chưởng-lý ;

Sau khi đã bàn định theo như pháp luật ;

Xử đương-tịch và tại trước công-chúng về thương-luật và xử chung thẩm ;

Chiếu chỉ cái án của tòa án Sơ-thẩm thương-mại Hanoi ngày mười hai Novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi một ;

Chiếu chỉ đơn kháng-cáo của Nam-Long ngày mồng bốn Janvier năm một nghìn chín trăm hai mươi hai ;

Chiếu chỉ Larue kiện Nam-Long rằng làm nước chanh bán mà lại dùng những chai thủy-tinh nút bi có in nổi bằng vào thủy-tinh cái hiệu « Larue frères, glacières et brasseries de l'Indochine » mà Larue kêu cái sự ấy là :

1° — Đăng dấn lên vào một vật chế-tạo để chiếm-đoạt cái tên buôn bán của người khác, là khinh lời đã định phạt ở điều thứ nhất, luật ngày hai mươi tám Juillet năm một nghìn tám trăm hai mươi bốn ;

2° — Đóng mạo cái dấu-hiệu của người khác là khinh lời đã có nghị phạt ở điều thứ bảy, đoạn thứ hai trong luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy ;

3° — Bán những sản vật có dấu-hiệu đóng không phải phép là khinh lời đã nghị phạt ở điều thứ bảy, đoạn thứ ba trong luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy ;

4° — Cạnh-tranh một cách gian trá là Nam-Long mua lại những chai của Larue về, mà lại lợi-dụng cho mình, như vậy làm ngăn trở cho công-nghệ và thương-mại của Larue ;

Chiếu chỉ cái án sơ-thẩm mà nay xin kháng-cáo, đã luận tội Nam-Long là chiếm-đoạt cái tên buôn bán, là đóng mạo cái dấu-hiệu và bán những sản vật có đóng mạo dấu-hiệu ;

Chiếu chỉ sự đóng mạo một cái dấu hiệu và sự bán sản-vật có đóng dấu mạo là những khinh lời mà chiếu theo điều thứ mười sáu, luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy, không thể kiện tại các tòa án thương-mại được và chỉ kiện tại tòa án dân-luật mà thôi ;

Chiếu chỉ luật chỉ bảo-thủ cho những dấu-hiệu có độ trinh tại tòa đáng theo pháp-luật ;

Chiếu chỉ Larue xét ra không chứng thực được, tuy có độ trinh dấu-hiệu của mình thì không được nại cái tuổi-lệ trong điều luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy và chỉ có thể kiện theo điều thứ 1382 trong bộ Dân luật mà thôi ;

Chiếu chỉ cái chữ đề « Larue frères, glacières et Brasseries de l'Indochine » là một cái tên buôn bán hơn là một cái dấu-hiệu phân biệt, những sản vật của nhà Kỹ-nghệ Ấy ; Chiếu chỉ cái tên người buôn và cái tên hiệu buôn, là một cái kỷ-vật của người buôn, người buôn không bằng lòng cho thì không bao giờ lấy được ; Chiếu chỉ sự chiếm-đoạt cái tên người buôn và cái tên hiệu buôn là một sự có cái đặc-tính cạnh-tranh gian-trá và Nam-Long đem dùng những chai có cái hình-thể riêng và có đúc chữ Larue frères, glacières et Brasseries de l'Indochine » hẳn vào thủy-tinh thì hiển nhiên là có ý khiến cho người dùng phải lẫn ;

Chiếu chỉ không phải là cái giấy con dán lên trên những chai ấy mà có thể khiến người ta khỏi lẫn được (vả giấy ấy không che kín lên Larue frères, và chỉ dán thì trong những khi chuyển vận, thế nào cũng phải bong dễ lắm) ;

Chiếu chỉ những chai dán giấy như thế không khác chi mấy mà có thể khiến cho con mắt những người mua và người nông nhận ra được ;

Chiếu chỉ muốn xét xem có lẫn được hay không và có phải là chỉ ý từ trước hay không, thì phải xét toàn-thể bề ngoài cái chai mà không kể đến những cái khác nhau nhỏ nhặt, hễu như không trong thấy được ;

Chiếu chỉ trong việc này, sự chủ-ý định làm trước là sự gian-trá ;

Chiếu chỉ Nam-Long có nại cái án của phòng dự-thẩm tòa Thượng-thẩm Hanoi ngày 17 Novembre năm 1921, nghị miễn-tố cho bọn người buôn bán Trung hoa bị cáo là đóng mạo dấu của người khác ; Chiếu chỉ cái án ấy không thi hành trong việc này được, trước hết là tại Nam-Long không can-dự đến cái án ấy, sau là cái trách-nhiệm về dân-sự không có những liên-lạc chung với cái trách-nhiệm về hình-sự ;

Nhưng chiếu chỉ quan thẩm-phán sơ-cấp không có lượng rõ sự thiệt-hại của Larue đã gây nên và những điều gian trá của Nam-Long ; Chiếu chỉ nên tăng cái số tiền bồi thường cho Larue về việc ấy ;

Sau nữa y những lẽ nào của quan thẩm-phán sơ cấp không trái với cái án này ;

Vì những lẽ đó :

Phán rằng Nam-Long kháng-cáo là trái lẽ và phải bỏ đi ;

Y cái án tòa án Thương-mại sơ-cấp Hanoi, ngày 12 Novembre năm 1921 về khoản lỗi Nam-Long chiếm-đoạt cái tên buôn của Larue.

Nhưng lại y cái án ấy về khoản đóng mạo dấu và bán những sản vật có đóng mạo dấu ;

Và chấp đơn Larue kháng-cáo lại, thì nay phạt Nam-Long phải trả cho Larue hai trăm năm mươi đồng bồi thường ;

Chuyển cho đăng lòng án này vào trong hai tờ nhật-trình ở Bắc-kỳ tùy Larue được trọn lấy mà liên phí tổn thì Nam-Long phải chịu, là khoản bồi thường đâm, chung giá mỗi cái án đăng báo không được quá năm mươi đồng ;

Còn những điều thỉnh-cầu và tổng-luận khác của Larue thì nay bỏ đi ;

Phạt Nam-Long phải chịu các tiền lệ phí việc kiện này tại tòa sơ-cấp là 54 p. 86 và tại viện Thượng-thẩm là 72 p. 16 kể cả tiền bán án này trừ ra cái khoản tiền khác phải trả luật-sư Mourlan không kể ;

Chuyển cho tịch-ký cái số tiền phạt đã dự ký về việc kháng-cáo ;

Án này đã xử và đã tuyên tại tòa thứ nhất viện Thượng thẩm Hanoi (Bắc-kỳ) trong phiên án công-khai tại Tư pháp viện thành phố ấy, ngày hôm nay là thứ sáu mồng tám Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba bởi tâm giờ sáng. dự hội-đồng có quan chánh thẩm Delprat, hai quan cố vấn Collet và Marchal và (trước mặt quan phó chưởng-lý de Saint Michel Danezat và có viên lục-sự Godefroy dự tịch.

Ký tên : Delprat và Godefroy

Ở ngoài dia bản án có viết :

Trước bạ tại Hanoi (Bắc-kỳ) ngày hai mươi sáu Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, tờ thứ hai mươi, ô thứ sáu. Giá tiền nhận là : Tám đồng.

Quan thu-thuế trước bạ,
Ký tên : Aquarone.

Sao lục y như nguyên-bản
Thay luật-sư Mourlan bị ngăn-trở
Ký tê PASCALIS 3657

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu-bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự nhiên ta ra đây, chẳng như có mấy thứ thuốc vẽ những mình là, khi đã trở-cười cho trẻ-con và người có tri không ai có thể tin được!

Xin xem-trời và so-sánh-cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi đã được ban thưởng cho rượu bổ-đào hiệu "Long" và chữ "Thọ" bằng nguyên-thư đóng quyền Tiết-bảng, thưởng hậu phẩm-tiền để cho quí-dương phòng chế-hàng để tỏ lòng-thành.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trùng-Hưng, 54

HANOI

Bán tại các hiệu thuốc ở trong tỉnh lớn hoặc nhỏ

Thuốc phiện lậu. — Linh thương-chính bắt được một người đi đò Đông-hỉ mang một thùng đầy khoai-lang mà trong có một cân thuốc phiện lậu.

Chó dại. — Ngày 14 Août hồi 11 giờ có một người cu-li là Đào-văn-Nhen ở Hạ-lý bị một con chó dại cắn phải chân. Người ấy cùng với mấy người khác lấy đá ném rồi giết chết được. Một lúc trước con chó ấy vồ cắn chết một con ngỗng và cắn rách áo hai đứa trẻ con may nó chạy được. Người cu-li đã đem xác con chó đến trình sở cảnh thì sở Thú-y đã xét là chó dại, nên đã đưa người ấy lên Hanoi chữa.

Chở khí giới lậu. — Báo *Courrier d'Haiphong* có đăng rằng:

« Nghe đâu có một người trước kia đã bị trục xuất cảnh ngoại có mang khí giới lậu sang Thượng-hải để bán mà ở Saigon cũng như ở Haiphong có kẻ đồng mưu dung túng cho nên không bắt được những khí giới ấy, chắc là đã ở một xó tàu. »

Di hài những binh linh ta mất tại Pháp. — Trong số năm cái linh cữu của binh-linh ta mất tại Pháp mà tàu *Orénoque* đưa về Haiphong hôm nọ thì nay đã có một cái đưa về Nam, còn bốn cái kia thì sẽ đưa lên Bắc-giang và Lạng-sơn.

Trẻ con chơi ở ngoài đường. — Lệ cứ vào khoảng bảy giờ sáng, ở trước cửa trường học hội Tri-tri có một lũ trẻ con, hình như là học trò, nó đua đánh gụ đánh quần ngay ở giữa đường cái. Như thế không những nguy hiểm cho lũ trẻ thơ dại mà lại làm ngăn trở cả sự đi lại của công-chúng nữa. Vậy ai là người có trách-nhiệm chăn nuôi chúng nên biết mà ngăn cấm ngay đi mới phải.

Lại ở các phố giồng bòng độ rày có quả chín nẫu trẻ-con thường lấy gạch đá ném, có khi ném cả vào người qua lại. Giá các thầy phú-lít chịu lưu tâm đến một chút thì cái tệ ném bàng trèo cây cũng phải bớt.

Các cuộc tiêu khiển. — Ở Hải-phòng ta độ này rất có nhiều cuộc tiêu-khiển: trừ ra cuộc đánh số mới có và các cuộc tiêu-khiển cũ như là cao-lâu, cô-đầu, thuốc-phiện và đồ bác thì nay còn thêm ra những hai rạp hát tuồng và hai rạp hát chèo. Cái đó cũng là việc hay, nhưng phàm cái gì nhiều quá cũng hóa nhàm, e rạp hát mở ra nhiều như thế không được đắt lắm chăng? sự đắt ế chỉ do mấy ông chủ trương hiểu rõ, không bận gì đến người ngoài thì người ngoài bất tất phải ngứa mồm. Song khốn lắm, người ngoài viết mấy dòng đây, bất đắc dĩ phải nói là vì đã từng thấy năm xưa ở thành-phố ta chỉ có một rạp tuồng với một rạp chèo mà còn không đứng vững được, cho nên trông thấy các ông đổ xô cả về nghề tuồng chèo mà chán ngán cho các ông thôi. Phương chi lại được nghe vì sự nhiều nhà hát quá nên có nhiều cách cạnh-tranh nhau quá, nên thu nửa tiền, nào cỗ xúc cải-lương quần áo, thậm chí, có rạp cải-lương cho con hát lõa lồ ra trước mặt công-chúng nữa. Việc đó bảo rằng cải-lương, bảo rằng tân kỳ, thì phải hay không phải không dám bàn tới, nhưng chỉ nước sao các ông nên phiền-phiền cạnh-tranh nhau bằng những cách kỳ dị, và gà cùng một mẹ cả, cần nhi phải cạnh-tranh, miễn là các ông biết chỉnh-đốn rạp các ông, luyện cho con hát, chọn những tích hát cho thật lý thú, đừng để con hát bỏng-lon quả, chiêu chuộng khách đi xem, đừng để người đi xem thường khi mất tiền phải đứng dáng sẽ cẳng, như thế làm gì chẳng đắt mà còn phải cạnh-tranh!

Tiện đây lại xin mách cả các ông biết rằng một nhà hát cần phải đặt mấy ghế riêng để tiếp các quan sở-tại, các người chức sự tới xem-phòng cùng những khách đặc biệt thì mới phải và hợp lệ như các nhà hát ở các nước vậy.

Nghe đâu gần đây có một người trong mấy người kể trên đây lại xem một nhà hát kia cũng ra về lắm mà bị nhà hát ấy ghẻ lạnh. Người ấy phàn nàn rằng có phải vì kẹo mấy hào bạc mà vào xem không đâu, chẳng qua lấy chức-vụ mình vào có việc riêng đấy thôi, chứ thật ra thì những người ấy mấy khi còn thèm thì giờ lui tới các rạp hát làm gì. Các ông chủ-trương các rạp hát nên biết thế và cần nên cải-lương cách khiếm nhã ấy trước.

CÁO BẠCH

Hội Tri-tri Haiphong, cần một ông giáo dạy lớp nhất, dạy học sinh đi thi được bằng sơ-học tốt nghiệp, và có thể dạy được lớp 1re et 2e année du cours complémentaire. vậy ông nào muốn nhận chức ấy, xin viết giấy gửi cho ông Hội-trưởng Nguyễn-hữu-Thu, 51 Boulevard Bonnal, Haiphong trước ngày 31 Août 1923 vì Hội bắt đầu khai trường từ 1er Septembre 1923.

KIẾN-AN

Cái gương mẫu chính. — Từ khi tỉnh ta được quan Công-sứ mới đến cai-trị, ngài sẵn lòng thương dân, nên đã làm ra nhiều việc có ơn trạch cho dân nhờ. Nhất là ngài đối với kẻ tù tội, thì lại tỏ ra lòng nhân thiết lắm. Có nhiều kẻ bị giam lâu chưa thành án tùy việc ngài cho tạm tha, và xét ra kẻ nào quả thực tình oan thì tha cho về sinh nghiệp. Ta xem một việc đó đủ biết cái nhân chính của ngài thực đáng nên ca tụng biết là ngần nào.

H. lai cảo.

HÒA BÌNH

Dịch trâu bò. — Châu Lương-sơn hiện đang có dịch trâu bò.

YÊN-BAY

Làm gì mà xúm đông xúm đỏ thế? — Hỏi ra mới biết đám khánh-thành của hiệu mới. Ừ, ta cũng nên nói qua loa xem cửa hàng này buôn bán những chi chi để ba con trong tỉnh biết. Và cũng là cách chấn-hưng nội-hóa.

Từ khi có cái phong-trào đề-chế đến nay, biết bao nhiêu cửa hàng đã mở để tranh mối lợi lại. Nhưng xem ra đâu đâu cũng vậy, hễ mở ra, hễ lại đóng vào. Cái cảnh buôn bán của người mình đối với chú Trung-hoa xi mà chẳng ngán, dẫu người ngoại như bảng cũng phải bỏ chốn.

Cửa hàng kỳ-giả nói đây là cửa hiệu mới-mở ở phố Yên-lạc. Không biết có đứng vững được không, hay lại ô-hô như mấy cửa hàng nào, hay lại đi-đàng như cái xác pháo nổ thôi?

Một người đọc báo lai cảo

NAM-ĐỊNH

Một việc phúc đức đáng khen. — Đêm hôm 16 Août, vào hồi 10 giờ, ở phố hàng Sang có một người bị ngộ gió chân tay đã lạnh ngắt, hàm răng đã cắn chặt, người nhà ra đường hỏi vía, may sao gần đó là nhà ông Ng-quốc-Cương giáo học Lạng-sơn đang ngồi nói chuyện với hai ông nữa. Ba ông nghe thấy tiếng hỏi vía bèn vội vàng chạy sang, đến nơi ông giáo Cương hết sức kéo chân kéo tay, can ngăn con cái không được khóc lóc, hết cách làm cho người đó chở người; Trong độ mười lăm phút thời người đó tỉnh ngay. May nhà đó lại gặp được ba ông, chứ không thì phải oan gia. Quý hóa thay! phúc đức thay, tôi là người không can thiệp gì đến việc đó và cũng không được biết ba ông, nhưng thấy lòng tốt của ba ông nên gọi là có mấy dòng để ngợi khen ba ông và xin sẵ lấy đó làm gương.

T. V. B. lai cảo

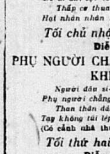
VIỆC TRONG KỲ

THANH-HÓA

Thất cổ. — Hồi 4 giờ chiều hôm 14 Août là ngày thứ ba ở phố Đức-thọ có xảy ra một chuyện thảm thay! Số là nhà kia có một ông tự nhiên sáng ngày vào buồng đi ngủ lại, đến bữa cơm, vợ con gọi dậy ăn cơm, thì bảo rằng không ăn, rồi lại cứ nằm mãi chẳng thấy thưa lâu hễ giờ vợ con lấy làm sợ, liền gọi mẹ vào cạy cửa buồng ra xem, thì thấy đã treo cổ lên xà nhà mà tự tử. Vợ con thấy liền đi trình ông trưởng, ông trưởng tức khắc đi trình sở Cẩm và quan Bang, quan Cẩm xuống đến nơi thì bắt cắt dây xuống khám, xem có chữa được không, nhưng đã chậm quá rồi, Quan Bang xuống khám xong rồi thì cho đem mai táng.

V. P.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Xin rủ trước để quý-khách biết cho rằng: Đến tối thứ tư 22 Août này bản-hội lại diễn tích:

ĐỘI CHỮ ĐỒNG TÂM

lần thứ tám.

Bán vé từ tối thứ ba và ngày thứ tư

Tối thứ bảy 18 Août 1923

Diễn tích

THUA CHỈ ĐÀN BÀ

(Tích mới soạn)

Vì chỉ rủ sắc khuynh-thành,
Bỏ ai dứt sợi tơ mành cho ra.
Thấp cơ thua chỉ đàn bà,
Hại nhân nhân lại trả gia chỉ công.

Tối chủ nhật 19 Août 1923

Diễn tích

PHỤ NGƯỜI CHẲNG BỎ KHI PHỤ TA

Người đâu xi-ngốc lạ đời
Phụ người chẳng bỏ khi người phụ ta.
Than thân dám trách trời già,
Tay không tát lấp dễ mà nên đông.
(Có cảnh nhà thương theo tối mới)

Tối thứ hai 20 Août 1923

Diễn hai tích

Tích thứ nhất

NGHĨA HỒ BÁO ÂN

Tích thứ hai:

HOA DUNG TIÊU LỘ

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở

Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống đề giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại đề tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhán.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. GRENÉS.

國語

Mới xuất bản quyển **QUỐC-NGỮ TỪ LÒNG.** *Sách này trẻ mới bắt đầu học hay đương học giờ giang điều đề học, đề hiểu lắm.*

Phần trên cùng là các vần và các dấu có trù-thích có thí-dụ; những thí-dụ thuần trích ở trong các bài tập-đọc dưới lên, có ý cho trẻ khi đọc đến các bài ấy hiểu ngay được ý-nghĩa. — Đến các bài tập-đọc thì chia làm 2 phần: Phần thứ nhất là các bài vần vần, đặt câu 3 chữ, 4 chữ, 5 chữ, lời cốt đơn sơ, dễ hiểu, dễ nhớ, cũng đủ luân-lý, địa-dư, nam-sử, cách-trí, vệ-sinh, toán-pháp, văn vân, mỗi thứ một bài tóm tắt, có ý cho con trẻ biết qua những điều sau này còn phải học kỹ càng hơn.

Phần thứ hai gồm những truyện luân-lý thực-hành, truyện vừa làm con trẻ, đọc vừa vui vừa có ích.

— Sách cộng hai mươi trang, cách in rõ ràng, ngoài bìa có vẽ ba đứa bé —

Giá bán có 0$06. — Càng mua nhiều giá càng hạ — Bán tại nhà in KIM-ĐỨC-GIANG số 83, phố hàng Bô Hà-nội, và tại các hiệu sách.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MAO-TRINH kính cáo.

Một thứ thực-phẩm có ích

Thực phẩm có ích, chẳng gì bằng một thứ nước-mắm của Việt-Nam ta, nên HẢI-LỢI Công ty chúng tôi hết sức khảo cứu các thứ nước mắm, cho tới khi: tinh-khiết, ngon vị, hợp cách vệ-sinh, chế theo đúng điều-lệ nhà nước ngày 21 tháng chạp năm 1916 để nhân dân ta dùng được bổ-ích vậy.

Chúng tôi hiện nay đã tổ-chức nghề đó. Xưởng chế-tạo tiệp tại Thái-hà (Ha-dông).

Tổng-cục tại 72, phố Mới (Jean Dupuis) Hanoi, hiện đã có quan Chánh tòa Vệ-sinh khám nghiệm cẩn thận. Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ, qui-khách nào chiếu-cố, tất là phải ưng ý. Song lại có các hàng đặc-biệt đóng chai rất sạch sẽ ngon lành, hiệu sự vẫn-nhã, lễ biếu tiện dụng, có lẽ lại tiện hơn các thứ lễ biếu khác, xin qui khách chiếu cố.

Người nào ở xa muốn đóng đến thử gửi xin viết thư về Tổng-cục, chúng tôi sẵn lòng tiện đường gửi theo cách kiến hóa giao ngân tức-thì.

Còn muối, mắm, mắm-tôm, và các hải-vị khác sau cũng sẽ có.

HẢI-LỢI Công-ty

2092 Cẩn bạch

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Biếu nhà nôn (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Thuốc cho bệnh nguời tùy ở và trả sau.

1800

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui-khách xa thân bằng cố hữu biết cho rằng: tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ sang bạc ở phố, hàng Đào, số 16, Hanoi, cho bà nhạc tôi lên là Đặng-thị-Trường, vì tôi đương tang sự cố cùng; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu để có quản-lý nghênh tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi nói tôi ở tại phố hàng Da, số 69, Hanoi thì lấy làm đa tạ lắm.

Kính cáo

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.

40, Rue des Cuirs, 40, Hanoi.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bệnh của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra hàng giả được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gửi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin của ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ:

• Nhà Bán-thuốc Bổ Montès có đứng-bề ba chuông mà ở ngay giữa phố Trùng-Hưng, số nhà 54, Hanoi.

Nay kính,

Ex. Maurice,

56, Rue Paul Bert, Hanoi.

số 9

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được gia trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo há có phân biệt nam-giới mà nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch-thuật

Liêu-đắc-minh nói :

— Chúng tôi xem người đã nhiều, những hạng khoa giáp tấm-thường, ở đâu cũng có, nhưng cần đến một bậc kỳ-sĩ cao-tài thì chỉ thấy cậu công-tử con quan *Dương* ngự-sử, mới có thể đương nổi được.

Bạch thái-thường kinh-ngạc mà hỏi rằng :

Dương ngự-sử nào ? hay là ông bạn đồng-niên của tôi, họ *Dương* tên tự là Tử-hiến đó chăng !

Liêu-đắc-minh nói :

Vâng ! ngài người *Giang-tây*, tên hiệu là *Dương-đình-chiêu*. Chẳng biết có phải đồng-niên với tiên-sinh hay không ?

Bạch thái-thường nói :

— Chính phải ! ông ta chỉ có một con trai. Năm trước đỗ cử-nhân, tôi đã có được biết người, trông rất tầm-thường, mà văn-chương cũng chẳng lấy chi làm cao-diệu, có sao tiên-sinh lại khen ngợi như thế.

Liêu-đắc-minh nói :

— Nói về đường văn-chương thì tôi không dám bàn, nhưng cứ theo trong lá số thì « Văn xướng triều đầu », tất có tài hoa như *Tô* học-sĩ thuở xưa. Cậu *Dương* công-tử quyết là một người ngọc-đường kim-mã thứ nhất sau này ; chẳng những số định như vậy, mà cậu ta đã đỗ cử-nhân, năm nay 20 tuổi, vẫn suốt ngày xem sách, chưa chịu kết hôn với ai. Coi một cái chỉ lớn kỳ cũng đã đáng khen lắm, tiên-sinh chớ nên coi thường.

Bạch thái-thường nói :

— Thế mà tôi không được biết !

Hai người chuyện trò hồi lâu, rồi *Liêu đắc-minh* đứng dậy xin cáo-từ. *Bạch* thái-thường nói :

— Tôi vẫn muốn giữ tiên-sinh ở đây uống rượu chơi, nhưng ngại vì trót đínhước với một ông bạn đi yết kiến *Lý* hoàng-thân, biện ông ta đã cho người đến giục mãi, vậy xin tiên-sinh tha lỗi.

Nói xong, liền gọi người nhà phong mấy lạng bạc đưa tặng *Liêu-đắc-minh*. *Liêu-đắc-minh* cảm-tạ hai ba lần rồi cáo-từ lui ra, lại đem câu chuyện hôm ấy về báo cho *Dương* ngự-sử biết.

Bạch thái-thường từ khi nghe lời *Liêu-đắc-minh* nói, trong lòng sinh ra nghi-ngợi Muốn dò-la tin-tức *Dương* công-tử, nhưng lại không tiện hỏi ai.

Gặp một hôm *Ngô* hàn-lâm đến chơi, *Bạch* thái-thường giữ lại uống rượu ở trong thư-phòng. Khi rượu đã nửa say, *Bạch* thái-thường hỏi rằng :

— Cậu con trai *Dương* ngự-sử, đại-huynh đã trông thấy bao giờ chưa ?

Ngô hàn-lâm hỏi :

— Chẳng hay có sao đại-huynh lại hỏi đến người ấy ?

Bạch thái-thường nói :

— Hôm trước có ông bạn đồng-niên tôi tiến-cử một người tướng-sĩ, để mời hỏi chuyện trong chốn kinh-thành này những con em nhà ai nhiều người tài-giỏi. Nhà tướng-sĩ ấy khen-ngợi cậu *Dương* công tử, cho là bậc nhất sau này. Vả lại kỳ-vọng vào bậc giáp-bảng. Bộ vì chút nhân-duyên của con *Bông-ngọc*, vậy muốn hỏi chuyện, để xem cái sức học của hắn thế nào.

Ngô hàn-lâm nói :

— Hắn là học-trò *Lư* trí-huyện. Tôi dẫu chưa xem văn bao giờ, nhưng đã có biết người, mà bấy lâu vẫn không hề lưu tâm đến. Bây giờ ngồi ngẫm-nghĩ lại thì hắn cũng vì-tất đã là bậc đại-tài. Xưa nay chưa từng thấy *Dương* ngự-sử khoe-khoang đâu. Nếu quả là người tài-giỏi như thường thì tất ông ta đã phô-trương rồi !

Bạch thái-thường nói :

— Tôi cũng hơi có lòng nghi. Nhưng nhà tướng-sĩ ấy lại nói năm nay hắn 20 tuổi, mà văn chưa chịu kết-hôn. Hắn đã quyết chí chờ khi đỗ được giáp-bảng rồi, bấy giờ sẽ động-phòng hoa-chúc. Nếu quả có chí ấy thì cũng là « Hiệu-sinh khả ủy », đã biết thế nào.

Ngô hàn-lâm nói :

— Muốn thử tài cũng chẳng khó gì ! để sáng mai độ đặt một tiệc rượu, mời hai chú con hắn đến, bấy giờ chỉ nghe lời ăn tiếng nói, sẽ biết sức học thế nào vậy.

Bạch thái-thường nói :

— Kế ấy rất diệu !

Hai người bàn-định xong, lại rót rượu uống, mãi đến chiều tối mới tan. Ngày hôm sau, *Ngô* hàn-lâm sai người cầm thiếp đến mời hai chú con *Dương* ngự-sử.

Bấy giờ *Dương* ngự sử được tin *Liêu-đắc-minh* nói, biết là *Bạch* thái-thường đã hơi xiêu lòng, đang định tìm người đánh mối, bỗng thấy *Ngô* hàn-lâm đưa thiếp mời hai chú con đến uống rượu, mừng rỡ biết là đánh nào !

Dương ngự-sử nghĩ thầm : Nếu không phải *Bạch* thái-thường nhờ lời *Liêu đắc-minh* nói thì có sao *Ngô* hàn-lâm lại mời hai chú con ta. Việc nhân-duyên này tất cũng có phần, nhưng hiềm một nỗi con ta vốn không thực-thà, chỉ sợ trong khi nói năng, lại lộ đuôi ra thì làm thế nào ! Nay ta thoái-thác không đến, tất *Bạch* thái-thường lại sinh lòng nghi ngờ vậy.

Dương ngự-sử lại nghĩ thầm : Dẫu đi thì có hề chi ! Trông bộ-dạng hắn, cũng ra vẻ con người. Và hắn đã đỗ cử-nhân, chẳng lẽ lại dám diện-bạch ở trong khi tiệc rượu.

Dương ngự-sử nghĩ vậy, mới trả lời nhận lời cùng đi, lại gọi cậu *Dương-phương*, bảo thắng bộ ăn-mặc cho được tề-chỉnh.

Dương ngự-sử dặn rằng :

— Con song dẫn đầy, nên giữ mực khiêm-tốn, chớ có nói nhiều. Hễ họ sách con phải làm văn-thơ gì thì con cứ trả lời rằng : trước mặt các bậc phụ-chấp, chúng tôi không dám phóng tứ.

Dương-phương vâng lời. Nguyên *Dương-phương* hình dạng đẹp-đẽ, chỉ vì tính hơi ngu xuẩn, dẫu có cầu cạnh để được chút cử-nhân, nhưng nỗi hồi đến một cái đầu bài 7 chữ, có khi lại quên mất nửa, nói không rõ-ràng.

Quá trưa hôm ấy, *Ngô* hàn-lâm lại sai người đến mời. *Dương* ngự-sử và *Dương phương* cùng đi. Bấy giờ *Bạch* thái-thường đã đến trước rồi. *Ngô* hàn-lâm nghe báo cha con *Dương* ngự-sử đến, vội-vàng đứng dậy ra đón.

Dương ngự-sử mới *Bạch* thái-thường ngồi trên, *Bạch* thái-thường nhất định không chịu, rồi nói :

— Tiền-bối là chỗ xa-thân. *Ngô* tiên-sinh triện đến đã thừa tiếp niên-huynh, vậy có dâu tiểu-đệ lại dám như thế !

Hai người nhường lẫn nhau mãi, rồi *Dương* ngự-sử ngồi trên. *Bạch* thái-thường lại mời *Dương-phương* ngồi.

Dương-phương từ-tạ mà rằng :

— Có các bậc tôn-trưởng ngồi, khi nào chúng tôi dám như thế !

Dương ngự-sử kéo áo *Bạch* thái-thường ngồi xuống ghế mà bảo rằng :

— Sao niên-huynh lại thế ! hàng con cháu, ta phải dạy cho nó có lễ-phép mới được.

(Còn nữa)

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

7, Rue des Caisses, 7 — Hanoi

NGUYỄN-TIẾN-HAM, propriétaire

Diplôme de mérite

Exposition des Beaux Arts 1913
Concours Foire de Hanoi 1922

Télégramme THUẬNTHÀNH bottier Hanoi

Catalogue franco sur demande

2096

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấn có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nát số 367

2073

Thuốc NUCLOCITHOL làm sạch sáng MẮT-HUYẾT và củng-cố BẢN-CỐT. Thường người ta dùng nó khi đau mới giới đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách uống: sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại chiếm ông GUILLAUD

Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)

Tiệm tại Hanoi: Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

Hỏi bạn-hàng bản-quốc

nếu muốn giữ cho sức khỏe được lành

Nên hút thuốc lá quấn rồi và chưa quấn hiệu « CORONA » (hiệu riêng) vì thuốc ấy không làm rào-cổ họng, cả người có tuổi hay là sức-khỏe yếu-ớt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì-gà (cigares) (hiệu riêng) « EXCELSIOR » và « EL NINO » thứ xì-gà EL NINO đựng bằng hộp sắt.

Bán khắp cả mọi nơi

Quản-lý ở Đông-pháp là hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG

Bán lẻ: *Ở cửa hàng 69-71, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*

Bán cắt: *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Giò (Bd Gia-long), Hanoi.*

Bán lẻ và bán buôn: *Ở cửa hàng 43, đường Paul-Bert, Haiphong.*

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU THẦN-KINH CỦA ĐÀN BÀ

Cái sức khỏe của đàn-bà con-gái thế nhiều là do ở bộ thần-kinh. Nếu đã mắc phải bệnh không ngủ, bệnh hốt-hoảng, bệnh nhảy nắng, bệnh đau lưng, bệnh thương gió, bệnh đau ngực, bệnh buồn rầu, bệnh khó thở, bệnh đau đớn, bệnh bức rức, các bệnh đó thường chuyển sang bệnh đau dạ dầy, như thế thì nên uống thứ thuốc *Neurinase*. Thuốc này sẽ chữa khỏi bệnh đau thần-kinh mà bệnh ấy làm cho người ta khổ sở ở đời, nào sinh ra bệnh thương gió và các bệnh khác thuộc về thần-kinh nữa. Ở các xứ nóng mà uống thuốc *Neurinase* này thì ngủ được ngon giấc.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

2056

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản quán

Giá mỗi quyển . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Gửi ở xa, xin viết thư và cho ông BÙI-XUÂN-THẮNG

Số 88, Rue du Coton, Hanoi

Thuốc NUCLOCITHOL làm sạch sáng MẮT-HUYẾT và củng-cố BẢN-CỐT. Thường người ta dùng nó khi đau mới giới đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách uống: sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại chiếm ông GUILLAUD

Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)

Tiệm tại Hanoi: Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

Hiệu GIU-ICH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy riêng dầu và chế các thứ sơn tây để các mời đến* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đông-bào chiếu cố một lần, có mình thì cho bản-hiệu lấy mẫu, cứ xin gửi liền ngay.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

58-60, phố Le-Coq (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng gửi khách muốn xem xin gửi thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi cho liền.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi báo cho mình, thì gửi cho bản quán 0$15 hoặc tem cũng được để chi tiền giấy quán khoán.

Nếu không gửi tiền theo thì sẽ đề nguyên như số trước phải trả cước lên.

Nhiều kiểu lạ!

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang pê-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan bằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.

2085

脊髓林柱喂

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (*tức là bệnh lòi-dom, trong nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện mong rồi tới lần-hoặt đêm dài, thật là bất tiện cho người ta làm, lại không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng mà sinh khổ não.*

Khi sưng chữa bệnh này đều dùng dao cắt: cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi nan-tự-kỳ rạng rỡ, cho trong khi đang chữa mà thể tâm lặng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.)

M. TCHUONG-QUAY - LAM

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 3 giờ rưỡi đến 6 giờ.

Các lĩnh xa đến xin hỏi trước.

Khu tử sản trở lời ngay.

2082

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình quí-khách các tỉnh được biết rằng Bổi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giây-thép về đặt trước độ 10 °/₀ mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2065

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2080

Đùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cậy là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và suy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, eòm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

HÃY DÙNG THUỐC

QUINOFORME

Khoẻ lắng, hoàn viên

Tại tất cả các thuộc-địa Pháp mua dùng một thứ thuốc mạ.

Hỏi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông cho dùng thuốc nhẩm, tốn tiền mà bệnh cứng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại.

Cả quốc độ hơn một đồng một lọ.

2083

Mũ bằng liège có ở đâu làm được không?

Chính ở hiệu HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi, hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

2043

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quý khách hàng đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vị giá bao-đảm 8 quan bảy chúng tôi xin hạ giá mỗi cái 1$00 vậy chiếu giá không bớt thời xin kiểu mỗi kính giong vàng cả hộp rồi xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay chân tôi thấy giờ	giá trước	8$00	nay	6$60
— id	có đứa ly	—	9 00	— 8 00
— id	kim thép và kim vàng	—	4 50	— 3 50
— id	vuông thực kính	—	5 50	— 4, 50

Đã các quý khách chiếu cố cho chúng tôi mà không bớt giá, chúng tôi giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính giong vàng đôi mới và 1 cái hộp kính nhuộm lem và có tiện được nữa. Xin chiếu cố cho,

TONG-YUNE TAI

49, *Phố hàng Ngang. HANOI*

2060

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố La-còm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội.

Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp quí-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH:

Một bữa ăn không rượu	0$60
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	18.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đơn nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày quí-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có buồng cho thuê ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2064

P. DIÊN, Chủ-nhân

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Đồ-da và hồ Thuần-Kiểm trông sang

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bè, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay chúng tôi mới có mua: 1° một bọn đồ ngũ sắt tốt như là quả nhẫn nhẫn vàng, vòng, điếu bát thuốc lá, dây, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ có 6 thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt mồi là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đến lựa mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Nhiều bọn đồng-hồ quả-quýt đeo tay, đồng-hồ bọc vàng, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chạy-điện, vân vân.

4° Nhiều bọn chuỗi xà-cừ, ổ cứ, bị cứ, bút cứ, bộ cờ đồ thầy-thiên hay là bộ cánh sông được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Giá thứ hàng mới sang kỳ năm cũ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cửa nào đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không-kể, chắc các quý-khách đang đã quyong rồi.

Cửa-các

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bè, số nhà 28, Hanoi.

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)